

LITERATURA. Xarritonek, Arbelbidek, Azurmendik, Pako Sodupe eta Amelia Hernandezek ere hartu dute parte

Lafitte, ertz bat baino gehiagotik begiratu, laudatu eta kritikatu

Emile Larre eta Luzien Etxezaharretaren hitzaldiekin itxi dira hari buruzko topaketak

Juan Luis Zabala | DONOSTIA

Piarres Lafitteri buruzko bi ikuspegi funtsean ezberdinen agerpenarekin amaitu ziren, herenegun arratsean, hari buruz aste osoan zehar Donostiako Koldo Mitxelena kulturunean egin diren jardunaldiak. Batetik, Emile Larrek, Lafitte zenaren ikasle eta gertuko laguntzaile izandakoaren ikuspuntutik, Lafitte «barnetik gizon libroa» zela azpimarratu zuen, eta egungo euskal kulturak zor handia diola «itzal handiko» gizon hari. Bestetik, Luzien Etxezaharretak, haren langile izaera eta ekarpen handia airtorturik betiere ororen ginetik, Lafittek gai eta joera askori ezarritako trabak eta «zentsura» gogoratu zuen, eta esan zuen *Maiatz* aldizkariaren eta argitaletxearen inguruan garatu den belaunaldiak Lafitte izan duela «literarioki hil beharreko aita».

Larre eta Etxezaharretaren aurretik, ekitaldiaren aurkezle lanetan eginiko sarreran, Emilio Lopez Adan *Beltza* Lafitteren inguruan Joxe Azurmendik garai batean Orixeren inguruan egin zuena egitearen alde agertu zen: haren alde zein haren aurka ditugunak bereizi, aztertu eta gogoan hartzearen alde.

Uztaritzeko seminarioan irakasle izan zuen garaian, irakasleen artean «libroetarik» zen Lafitte, Larrek gogoratu zuenez. «Denei interesatzen zen, ukanago eta nahiago, ikasiago eta jakin-nahiago».

«Euskal urgulu baten sortzen ikuslea edo profeta izan zen Lafitte, bere begi txorrotxeekin», Larreren aburuz, eta «gudari» hitza ere Lafitteri lotzeko modukotzat du: «Bere moldean, bere armekin gudaria izan zen».

Hego Euskal Herriatik Ipar Euskal Herrira joandako lehen iheslariei onarpena eman ziela gogoratu zuen Larrek, eta baita hasieratik agertu zela ikastolen alde, Korrikan ere parte hartuz. Beste batzuek, garai bertsuan, «kristautasuna eta eskola bereizten zituela eta», ez ziotela ikastolari gisa bereko harrera

EMILE LARRE

Idazlea

«Geroaren gizona izan da beti Lafitte, ez iraganari, etorriko denari buruz itzulia baizik»

LUZIEN ETXEZAHARRETA

Idazle eta kazetaria

«Euskara garbiaren defentsak sakralizazioa ekarri zuen, eta euskara galtzeko arriskua»

onik gogoratu zuen bere hitzaldian Emile Larrek.

«Geroaren gizona izan da beti Lafitte», azpimarratu zuen Larrek, hitzaldia amaitu baino pixka bat lehenago. «Ez sekula iraganari, etorriko denari buruz itzulia baizik, izpiritu gazte eta baikorrekoa».

«Euskara garbia» deituaren defentsak eraginiko kalteak

Lafittek eta beste batzuek «euskara garbia» deituaren alde egindako defentsak kritikatu zuen Luzien Etxezaharretak, garbitasun horren izenean literaturak ezin ukatu dituen elementu ugari saihestearen aldeko joera bat agertu zela gogoratu: bortizkeria, sexua, ironia eta trufa, modernitatea, Jainkoaren ukatzearen ideiak, gazteen ausardia... «Zer dakar horrek?», galdetu zuen Etxezaharretak, berak erantzuna eman aurretik: «Sakralizazioa. Sakratu bilakatzeko da euskara, eta, ondorioz, predikaririk ezean galtzeko arriskuan da». Latina gisa horretan galdu zela dioten teoriak ekarri zituen gogora Etxezaharretak.

Literaturarako, «aitaren hiltzea» kasu askotan beharrezkoa izan dela esan zuen Etxezaharretak, eta Iparraldeko euskal literaturaren kasuan aitaren hiltze gisako bat izan dela euskara eta fedea bereiztea.

EGUNKARIA
Piarres Lafitte (1901-1985), Emile Larre eta Piarres Xarritonen artean.

Piarres Lafitteri buruz Donostiako Koldo Mitxelena kulturunean egin diren jardunaldiak apirilaren 22an hasi ziren, eta herenegun amaitu. Beltza,

Etxezaharreta eta Larrez gain, Pako Sodupe (Lafitteren *Kazetari-lan hautatuak* liburu argitaratu berriaren apailatzailea), Xabier Mendiguren Elizegi (jar-

dunaldien koordinatzailea), Piarres Xarriton, Xipri Arbelbide, Amelia Hernandez eta Joxe Azurmendik ere hartu dute parte jardunaldietan.

ESZENA TREKIA

Prezioa: 21,03€ / 9,01€

SARREREN Salmenta • Venta de ENTRADAS		
Arriaga Antzokiko Txartaldegiak	BBK-ren orotarako kutsatzeak	Salmenta-benta 944 310 310
Taquiillas del Teatro Arriaga	Cajeros Multiservicio de BBK	Informazioa 944 792 036

Apirilak 30etik Maiatzak 5era

FAEMINO eta CANSADO

RULO SIGLO XXI

Faemino eta Cansadok Rulo 2002 izena duen haien azken ikuskizuna aurkeztuko duten Bilbon. Madrildar bikote komiko honek, egoerarik zentzugabekoena barre algara bihurtzeko duen gaitasuna erakutsiko digu berriro ere show honen bitartez. Hein sketchak, egoera eta pertsonaia surrealistenaz baliatuko dira oraingo honetan ere.

Maiatzak 9tik 12ra

MACBETH

W. Shakespeare

Dramaturgia eta Zuzendaritza: Calixto Bieito

BILBON erderazko bertzioa estrenatzen da

Maiatzak 17tik 19ra

Aida Gómezek

SALOMÉ

balleta aurkeztu du. Eszena zuzendaria Carlos Saura Koreografia José Antonio

Salomé

ARRIAGA

teatro antzokia

SALGAI